

Tretia je modrá

Radovan Oprendeck

I. Slony

(osoby: päťročný Miško, dedko; scéna: Miško v posteli, dedko vedľa)

- MIŠKO: Rozprávaj mi ešte o slonoch!
- DEDKO: Veď som ti to hovoril včera.
- MIŠKO: Aké veľké majú tie uši?
- DEDKO: Mal by si ísť už spať. Mamička nás zase vyhreší.
- MIŠKO: Ale dedkóóó... Prosím.
- DEDKO: Nuž slony...boli veľké ako keď sa na seba dvaja ľudia postaví. Veruže, boli ohromne veľké. A chodili po štyroch nohách, tak ako ostatné zvieratá.
- MIŠKO: Tak ako Cheramid?
- DEDKO: A to je kto?
- MIŠKO: No predsa náš robot.
- DEDKO: No, hmm, áno presne tak.
- MIŠKO: A akú mali tie slony farbu?
- DEDKO: Sivé, všetky boli rovnako sivé.
- MIŠKO: A tie uši?
- DEDKO: Uši mali veľké ako celá tvoja posteľ. Ale tenké. Mohli s nimi aj mávať.
- MIŠKO: Mávať ušami? A to načo?
- DEDKO: ... No proste s nimi mávali, asi sa im to tak páčilo. Ale okrem uší mali na hlave aj chobot!
- MIŠKO: A čo je to chobot?
- DEDKO: Taká akoby rúra, vlastne to bol dlhý nos – až po zem. Cez to išlo jedlo do úst. *(hovorí váhavo)*
- MIŠKO: Ale zo zeme sa predsa nemôže jesť, veď by ochoreli.
- DEDKO: Nie, nie. Slony mohli jesť aj zo zeme.
- MIŠKO: Jéééé, ja chcem byť slon! *(poskakuje a hrá sa na slona)* Dedko? Ako mohli jesť tým dlhým nosom?
- DEDKO: Tak nejak to do neho nasali a zjedli.
- MIŠKO: Slon bol veľký vysávač?
- DEDKO: Nie, slon nebol vysávač... *(smiech)*

II. Levy a antilopy

(osoby: desaťročný Miško, kamarát Simon; scéna: exteriér, hra)

- MIŠKO: Simon, poviem ti tajomstvo, chceš?
- SIMON: Povedz!
- MIŠKO: Ale nikomu to nesmieš povedať.
- SIMON: Nepoviem. Sľubujem. *(nevie sa dočkať)*
- MIŠKO: Ľudia kedysi žili na planéte, ktorá bola tretia od Slnka..
- SIMON: Jáj, toto.... Ty tomu fakt veríš? Nebuď decko, je to iba rozprávka.
- MIŠKO: Ale môj dedko tam naozaj žil! Všetko to videl a vravel mi ako to bolo.
- SIMON: Ale môj dedko je starší ako tvoj dedko, a predsa neverí na Zem.
- MIŠKO: Vraj to bolo vtedy zložité. Ľudia museli opustiť planétu, ktorú si sami zničili a chceli na to navždy zabudnúť. Tí, čo prežili si tú spomienku dali vymazať. Ale ešte pred tým bola Zem krásnym miestom. Nakreslím ti jej mapu. *(kreslí)*
- SIMON: Čo je toto modré? *(ukazuje)*
- MIŠKO: To je more, tam bola samá voda.
- SIMON: A prečo nebola aj tu, kde je to žlté.
- MIŠKO: Lebo tam bola súš.
- SIMON: A ako to, že sa tam tá voda nepreliala?
- MIŠKO: Pretože súš bola vyššie.
- SIMON: Aha...
- MIŠKO: A na tej súši žilo veľa rôznych tvorov...
- SIMON: Napríklad?
- MIŠKO: Napríklad levy. *(netrpezlivo)*
- SIMON: A to je zas čo?
- MIŠKO: Lev. Chodil po štyroch nohách a mal hustú žltú sršť. Bol ako kráľ všetkých zvierat. Jedol len mäso iných.. *(vykladá encyklopedicky a tvári sa dôležito)*
- SIMON: To sa pojedli navzájom?
- MIŠKO: Nie. Levy jedli antilopy. Antilopy jedli zasa trávu...
- SIMON: Antilopa je ďalšia obluda?

MIŠKO: No... to je tiež zviera. Má dlhé nohy a vie rýchlo bežať. Vďaka tomu mohli často levom utiecť.

SIMON: Mohli ísť trebárs sem? *(na mape)*

MIŠKO: Áno, to bol Mys dobrej nádeje.

SIMON: Takže ich tam mohli levy zahnať a pri mori obkľúčiť?

MIŠKO: Ehm... teda... asi hej.

SIMON: Tak ako mohli tie tvoje antilopy prežiť viac ako týždeň?

MIŠKO: Hm... no ja neviem.

SIMON: Vieš čo? Myslím, že celá tá tvoja planéta je len výmysel. Rozprávka pre malé deti.

MIŠKO: To nie je pravda!

SIMON: Si decko, preto ti to po večeroch rozprávajú!

MIŠKO: NIE SOM DECKO! A tak sa to naozaj stalo!

(urazene odchádza)

III. Levy s antilopami pod hviezdami

(osoby: Michal v puberte, dievča; scéna: „vonku“ pod hviezdami)

- MICHAL: Si najkrajšia na svete.
- DIEVČA: Tak to máš teda šťastie že si ma ulovil. (*smiech, irónia*)
- MICHAL: Prestaň! Ja to myslím vážne.
- DIEVČA: Ty prestaň. Aj tak to hovoríš len preto, aby som s tebou zajtra šla do klubu na tú tvoju párty...
- MICHAL: A pôjdeš? (*úškrn*)
- DIEVČA: Dobre, dobre, len ma už prestaň presviedčať.
(*dá jej pusku*)
- MICHAL: (*pozrie sa nad seba*) Ako krásne dnes vidieť hviezdy. Tam niekde medzi nimi možno... aj torzo Zeme, ako vravieval môj dedo.
- DIEVČA: Zeme?
- MICHAL: Keď som bol malý, dedko mi hovorieval príbehy o Zemi. O krásnej planéte s morami a horami, púšťami a pralesmi, kde žilo mnoho rôznych zvláštnych tvorov. Nahovoril mi, že sa tam narodil.
- DIEVČA: Jáj tá Zem, o tej som už niečo počula. Vlastne čítala. V jednej starej knižke bola taká poviedka o zvieratách v mýtickej Afrike. Pomerne zábavné.
- MICHAL: Hej Afrika, jedna z častí toho sveta.
- DIEVČA: Nikdy som si to nevedela veľmi predstaviť. Oni to tam opisovali, akoby bolo všetko samozrejmé. Napríklad ako chodili do štyroch nohách.
- MICHAL: Na tých zvieratách to najlepšie vidieť – že Zem je iba výmysel. Rozprávka pre deti. Ako je možné, že sa navzájom nepožrali? Prečo by napríklad levy nemohli zahnať antilopy až k pobrežiu a zožrať? Pár dní a bolo by po všetkých antilopách... jednoducho naivné.
- DIEVČA: Mne sa to náhodou páčilo.
- MICHAL: Ja som tomu kedysi aj veril, ale to som bol ešte len malý chlapec...
Ono myšlienka o Zemi je fajn, ale našiel som tam časom viac logických chýb. Dedko mi vravel o jednej obrovskej rieke, bola taká široká, že sa dalo ledva dovidieť na druhú stranu a v tej vode, vraj, žili zvieratá.

DIEVČA: Vo vode? To by sa asi zadusili, no nie?

MICHAL: Áno, presne tak, aj mňa to napadlo. Ale čo je ešte absurdnejšie, tá rieka *tiekla*. Zo súše do mora.

DIEVČA: No a?

MICHAL: No len – kde sa brala? Aj na súši musela byť iste voda, dokonca niekoľko obrovských nádrží. Ale predsa len, skôr či neskôr, musela všetka odtiecť do mora. Všetko živé však potrebuje vodu a ak by pevnina vyschla, nič by neprežilo...

DIEVČA: Hmm, až tak sa nad tým asi nikto nezamýšľal. (*smiech*)

MICHAL: Tvorca tejto rozprávky mal obrovskú fantáziu, mňa by nikdy nenapadla ani desatina z tých vecí. Ale stále to zostáva len rozprávkou, nikdy to nemohlo, ani nemôže, byť reálne.
Nijaký vedec predsa nemôže povedať, čo bolo pred Veľkým prebudením a nebudem veriť len tak! Ešte nikomu žiadna viera život neuľahčila, tak načo?

DIEVČA: Viera asi ale nie na to, aby život uľahčovala, ale na to, aby mu dávala zmysel.

MICHAL: Neverím (*vyplazí jazyk*)

IV. Nočné sovy

(osoby: 60-ročný Michal, jeho dcéra a vnuk; scéna: interiér, posteľ, stolička; Michalova dcéra odchádza vo večernej róbe)

MICHAL: Samozrejme, postarám sa o neho.
DCÉRA: Nie aby zas celú noc vyvádzal, ráno sa mu nebude chcieť do školy vstávať.
MICHAL: Neboj sa už toľko.
DCÉRA: Idem teda, dúfam, že všetky tie oslavy skoro skončia. *(dá pusu dieťaťu)* Zatiaľ zbohom.

...

VNUK: Mamička mi vždy pred spaním uvarí kakao.
MICHAL: Dobre, spravím ti aj ja.
VNUK: A dostanem k nemu aj sušienky...
MICHAL: Budú aj sušienky...
VNUK: A potom si nemusím umývať zuby... *(šibalsky)*
MICHAL: Pišta! Neklam! Už aj do posteľe.
VNUK: Povieš mi aspoň rozprávku na dobrú noc? Tú ako sa hviezdy hrali na schovávačku! Tú chcem! Poveeeedz!

(Michal si sadne na kraj posteľe)

MICHAL: Poviem ti inú...
VNUK: Ja nechcem inú, ja chcem... *(trucovito)*
MICHAL: Porozprávam ti o planéte, kde sa vody hemžili množstvom živých tvorov a okrídlené tvory lietali ponad súš. Zem vydala živé tvory rozličného druhu – dobytok plazy i poľnú zver. A nebude to rozprávka, to sa *(odmlka)* naozaj stalo. Porozprávam ti o Zemi.